

De Grote Roof: Waarom Europa moet kiezen tussen Welvaart en Oorlog

Door Frank , 12 juli 2026

De Grote Roof: Waarom Europa moet kiezen tussen Welvaart en Oorlog

Door Frank Dumon

Als ik terugkijk op mijn jaren in Vietnam, tussen 1982 en 1988, tijdens de bouw van de textielfabriek in Hanoi, dan zie ik een wereld die fundamenteel anders was ingericht. Er was armoede, ja, maar er was ook een zekere solidariteit, een focus op wederopbouw en menselijke waardigheid in plaats van eindeloze consumptie en militaire expansie. Nu, decennia later, woon ik in Oostende, maar mijn blik blijft gericht op het globale zuiden en oosten. Wat ik daar zie, en wat ik hier in het verarmende Europa zie gebeuren, is een tragedie van historisch formaat. Een tragedie die wordt aangedreven door een blinde volgzzaamheid aan de Verenigde Staten en een NAVO die niet langer dient als schild, maar als een zuigpomp voor onze welvaartsstaat.

In dit artikel wil ik ingaan op de recente ontwikkelingen binnen de Atlantische alliantie, aan de hand van de scherpe analyse van Peter Mertens, de algemeen secretaris van de PVDA/PTB. Mertens is een politicus met een goede inborst, net als zijn partijvoorzitter Raoul Hedebouw. Ik heb een persoonlijke band met deze familie; ik kende Hubert Hedebouw, de vader van Raoul, die afkomstig was uit Waardamme. We wisselden regelmatig gedachten uit over de staat van de wereld. Die gesprekken voelen nu urgenter dan ooit. De terechte opmars van de PVDA/PTB is aanzienlijk, en ik koester de hoop dat dit zich vertaalt in een radicale koerswijziging in het Belgische en Europese beleid. Een beleid waarbij de bevolking zich letterlijk uitgezogen voelt door een torenhoge schuldenlast en steeds stijgende NAVO-verplichtingen. Hun slogan is simpel, maar revolutionair in de huidige context.

More Welfare and less Warfare

Het Ritueel van de Vleierij

De recente NAVO-top in Ankara – of beter gezegd, de bijeenkomst die in de schaduw stond van de bizarre uitspraken van Donald Trump – was geen diplomatieke top, maar een rituele vernedering van de Europese leiders. Zoals Peter Mertens treffend opmerkt in zijn interview met [Breakthrough News](#), was de sfeer er een van pure nervositeit. De Europese leiders moesten 'de koning vleien'. Ze moesten Trump tevreden stellen door te beloven dat Europa bereid is enorme bedragen te spenderen aan defensie.

Mark Rutte, de nieuwe secretaris-generaal van de NAVO, speelde hierin een hoofdrol als de 'koning van de vleierij'. Zijn taak lijkt vooral te bestaan uit het sussen van het Amerikaanse ego. Wanneer een Deense journalist hem confronteert met Trumps absurde uitspraken over het 'veroveren' van Groenland en het aanvallen van bondgenoten, kiest Rutte niet voor waardigheid, maar voor onderdanigheid. Hij prijst Trump zelfs voor het feit dat de NAVO "sterker" is geworden. Dit is geen leiderschap; dit is capitulatie. Het onthult de machteloosheid van de Europese elite. In plaats van een autonome strategische visie te ontwikkelen, reduceren ze zichzelf tot uitvoerders van een Amerikaans script dat steeds verder afwijkt van de realiteit en de belangen van de Europese burger.

Een Wapenbeurs in de Schijnwerpers

Laten we niet naïef zijn: wat er in Ankara gebeurde, was in de eerste plaats een grootschalige wapenbeurs. Terwijl de media focusten op de geopolitieke retoriek, werden er achter gesloten deuren contracten gesloten ter waarde van meer dan 43 miljard euro. Wapenfabrikanten zijn de grote winnaars van deze 'top'. Canada, dat

eerder nog geprezen werd door progressieven, heeft nu volledig toegegeven aan de druk van Trump en beloofd zijn militaire uitgaven te verhogen. Duitsland sluit de grootste wapendeals uit zijn geschiedenis, en België? België koopt voor 3 miljard euro raketten voor de F-35.

Dit is waanzin. België bevindt zich in een recessie. Onze infrastructuur kraakt, onze ziekenhuizen staan onder druk, en ons onderwijs systeem worstelt met middelen. Toch stuurt onze minister van Defensie, zonder enige democratische discussie, miljarden naar Ankara. Mertens noemt dit terecht "massale diefstal". Elke euro die wordt uitgegeven aan deze raketten en onderzeeërs, is een euro die niet wordt besteed aan scholen, aan publiek onderwijs, aan ziekenhuizen en aan het sociale zekerheidssysteem waar Europese werknemers decennialang voor hebben gestreden.

De cijfers liegen niet. Trump eist dat Europa evenveel uitgeeft als de VS. De VS geeft momenteel zo'n 900 miljard dollar per jaar uit aan defensie, een bedrag dat volgens Trump zal stijgen naar 1,5 biljoen dollar. De Europese Unie zit momenteel op ongeveer 350 miljard euro en zou moeten stijgen naar 550 miljard euro. Dat is een extra uitgave van 200 miljard euro per jaar. In een tijd van economische stagnatie is dit financieel onhoudbaar. Het leidt onvermijdelijk tot bankroet en sociale onrust. Het is een roof op de toekomst van onze kinderen ten gunste van de aandelenportefeuilles van Lockheed Martin en Raytheon.

De Illusie van Trans-Atlantische Eenheid

Waarom doen ze dit? Waarom onderwerpen Europese leiders zich aan deze vernederende dynamiek? Het antwoord ligt in de strategische focus van Washington. Trump en zijn adviseurs willen zich kunnen concentreren op hun echte vijanden: China en Iran. Israël moet de oorlog in het Midden-Oosten voeren, Europa moet de rekening betalen voor de oorlog in Oekraïne, zodat de VS hun troepen en middelen kan vrijmaken voor de Indo-Pacifische regio.

Mertens wijst erop dat deze strategie al failliet is. De poging om Iran snel onder de knie te krijgen, of om de controle over West-Azië te behouden, is mislukt. Ondanks alle dreigementen en sancties, heeft het Westen de strategische controle verloren. Maar in plaats van dit te erkennen, duwen ze Europa dieper in de afgrond. De spanningen tussen de VS en Europa zijn reëel, van de handelsoorlogen tot de kwestie-Groenland, maar de Europese elite kiest voor onderwerping uit angst voor het verlies van invloed. Een illusie, want zoals Mertens stelt: als Europa doorgaat als marionet van Trump, zal het verdwijnen uit de geschiedenisboeken als een serieuze speler. Het zal reduceren tot een "pretpark voor gepensioneerden", een museumstuk

zonder economische of politieke relevantie.

De Woede van de Werkende Klasse

Gelukkig is er verandering in de lucht. Er broeit woede onder de Europese werkende klasse. Deze woede is groot, terecht en potentieel explosief. In Duitsland suggereert kanselier Friedrich Merz dat mensen tot hun 70ste moeten werken. In Nederland horen we geluiden in dezelfde richting. Dit is niet alleen onmenselijk, het is fysiologisch onmogelijk voor velen. Het lichaam zegt "nee".

Deze woede uit zich in stakingen en protesten. In België hebben we veertien maanden van mobilisatie gezien rond het pensioendossier. Maar het cruciale punt, waar Mertens en de PVDA/PTB een pioniersrol in spelen, is het leggen van de link tussen sociale rechtvaardigheid en anti-militarisme. Voor het eerst zien we een beweging die begrijpt dat deze twee strijden één en dezelfde zijn. Op 14 juni organiseerden we in Brussel een manifestatie onder de noemer "Welvaart, geen Oorlog". Duizenden mensen kwamen opdagen, maar belangrijker nog: de organisatoren van de schoolstakingen in Duitsland, het verzet tegen militarisering van ziekenhuizen, en de massale protesten in Italië waren aanwezig.

Deze verbinding is het achilleshiel van het establishment. Zolang je apart argumenteert tegen bezuinigingen of tegen de NAVO, blijven ze binnen hun ideologische silo's. Maar wanneer je aan de mensen uitlegt dat hun ziekenhuis dichtgaat *omdat* het geld naar F-35 straaljagers gaat, dat hun pensioen wordt uitgehold *omdat* het naar Oekraïense munitie gaat, dan verander je het debat. Het is geen abstracte geopolitiek meer; het is een directe aanslag op hun levensonderhoud. Het is taal die resonantie vindt, omdat het de waarheid spreekt: er wordt gestolen van de armen om de rijken en hun oorlogen te financieren.

De Dialectiek van de Ondergang

In zijn boek *The Last Days of the Old Normal* analyseert [Peter Mertens](#) de verschuiving van economische macht van West naar Oost. We leven in een tijd waarin het hegemoniale centrum van het kapitalisme, de VS, in verval is. Maar zoals elke dalende macht doet, wordt het agressiever, gewelddadiger en chaotischer. We zien dit in de genocide in Gaza, in de illegale interventies in Latijns-Amerika, en in de

schending van internationaal recht die inmiddels normaal is geworden voor Washington.

Dit is het "barbaarse gezicht" van een macht die weet dat haar tijd voorbij is. Het is een wanhopige poging om de status quo te handhaven met middelen die niet langer werken. Strategisch heeft het Westen de controle over West-Azië verloren. Economisch kan Europa de concurrentie met Azië niet aan zonder samenwerking. Toch klampen onze leiders vast aan een verleden dat niet meer bestaat.

Mertens pleit voor een andere weg. Europa moet kiezen voor autonomie. Niet door zich af te sluiten, maar door nieuwe allianties te smeden. Relaties met China, met de BRICS-landen, zijn noodzakelijk voor onze industriële overleving. De Duitse auto-industrie, de motor van de Europese economie, kondigde recent het verlies van 100.000 banen aan. Als we doorgaan op het pad van militariseren en isoleren, zal Europa de-industrialiseren. We worden dan enkel nog een dienstverlenende economie voor de rijke elite, terwijl de basis wegvalt.

Een Pleidooi voor Realisme en Vrede

Als iemand die jarenlang in Vietnam heeft gewerkt en geleefd, weet ik dat vrede niet komt door wapens, maar door dialoog, respect en economische samenwerking. De Vietnamese veerkracht na de oorlog was gebaseerd op zelfredzaamheid en internationale solidariteit, niet op afhankelijkheid van een militaire supermacht. Europa zou hier een voorbeeld aan kunnen nemen.

We moeten stoppen met het voeden van de oorlogsmachine. We moeten stoppen met het accepteren van de narratieven die ons worden opgedrongen door een media-landschap dat grotendeels in handen is van dezelfde conglomeraten die profiteren van conflict. De "existential threat" van het communisme, waar Trump over spreekt, is een spookbeeld uit het koude oorlog-tijdperk dat niet meer past in de complexe realiteit van vandaag. De echte existentiële bedreiging voor Europa is klimaatverandering, sociale ongelijkheid en economische stagnatie. Geen van deze problemen wordt opgelost met meer F-35's.

De [PVDA/PTB](#) biedt met hun slogan "More Welfare and less Warfare" een uitweg. Het is een oproep tot volwassenheid. Het is een erkenning dat we niet langer de junior partner kunnen zijn van een imperium dat in verval is. We moeten onze eigen belangen dienen. En die belangen liggen bij investeringen in zorg, onderwijs,

duurzame energie en sociale cohesie.

Conclusie: De Keuze is Aan Ons

De komende jaren zullen beslissend zijn. Zal Europa blijven drijven als een blad in de wind van Washington, of zal het de moed vinden om een eigen koers te varen? De tekenen van verzet zijn er. De stakingen, de groeiende steun voor partijen die prioriteit geven aan welzijn boven oorlog, en het toenemende bewustzijn onder de jongere generatie geven reden tot optimisme.

Peter Mertens en zijn partij tonen aan dat het mogelijk is om deze verbinding te maken. Ze tonen aan dat je zowel sociaal progressief als geopolitiek realistisch kunt zijn. Voor mij, als schrijver en getuige van een andere tijd, is het duidelijk: de prijs van de illusie dat we veilig zijn door middel van militaire dominantie, is te hoog. We betalen die prijs met onze welvaart, onze democratie en onze ziel.

Het is tijd om wakker te worden. Het is tijd om te zeggen: genoeg is genoeg. Laten we investeren in het leven, niet in de dood. Laten we kiezen voor welvaart, en laten we de oorlog achter ons laten. Zoals ik vaak denk tijdens het werken aan mijn boek over de veteranen en overlevers: de ware kracht van een natie ligt niet in het aantal bommen dat het kan gooien, maar in de zorg die het draagt voor zijn zwaksten. Europa moet die les opnieuw leren, voordat het te laat is.

Voor wie meer wil lezen: de boeken van Peter Mertens, waaronder [Muiterij - Hoe onze wereld kantelt](#) en [De laatste dagen van het oude normaal](#) zijn essentieel leesgoed voor iedereen die de huidige wereldorde wil begrijpen. Ook mijn eigen werk, wat binnenkort gepubliceerd wordt, "De Prijs van de Illusie", probeert deze thema's vanuit een persoonlijk en historisch perspectief te belichten. De strijd voor een rechtvaardigere wereld is niet alleen een politieke strijd, het is een menselijke noodzaak.